

drobno krajanych jarzyn, do której dodaje się trochę grysiku, mąki lub makaroni.

Potrawy jarskie są zwłaszcza przez swoje bogactwa w solach pożytecznych bardzo zdrowe i pożywne, co udowodniał w nowych czasach znany fizjolog duński Hindhed doświadczeniami na tle pożywienia. Jarzyny liściowe zawierają przedewszystkiem dużo wapna, a mianowicie 8 razy tyle co wołowina. Dlatego są one bardzo ważne przy pokarmie dla dzieci celem stworzenia zdrowych zębów i mocnych kości oraz celem zapobiegania i leczenia krzywicy (rachitis). Wystarczające spożycie wapna powiększa jednak również w wszystkich organach u dorosłych wydajność i siłę żywotną. Do tego dochodzi jeszcze w jarzynach wielka zawartość witaminów, tych właściwych życiodajnych substancji.

O ile sosy, rozrobione z mąką, często zmieniają smak jarzyny, pobudzają one silniej apetyt i są smaczniejsze (sos pietruszkowy, selerowy, cebulowy itd.). Smaczne potrawy jarskie, budyń ze szpinaku lub frikasé z jarzyn zastępują w zupełności mięso. Mieszanie jarzyn trzeba zestawiać z rozważą i smakiem i baczyć trzeba na stałe urozmaïcenia w przyprawach. Istnieją przecież kapusta zielona, biała, czerwona, szpinak, galarepa, zielony groszek, selera, pomidory itd. Wszelkie jarzyny trzeba zawsze drobno krajać (siekać) i pod szczelnie zamykającą pokrywką gotować, ażeby aromatyczne substancje smaku nie mogły się ulatniać. Nigdy nie powinno się wylewać wody, w której gotowały się jarzyny lecz trzeba ją zużyć do zupy. Filizanka zupy jarskiej z chlebem rano lub wieczorem jest zwłaszcza dla dzieci daleko lepsza aniżeli kawa.

Przy przyrządzaniu zup z jarzyn nie powinno się być rozrzutnym z większemi liśćmi i zeberkami lub je nawet wyrzucać, jak to się często zdarza przy galarepie, kalafiorze, szpinaku, lecz trzeba je całkiem drobno krajać lub siekać i po ugotowaniu przelać przez sito, w którym twarde niestrawne części z celulozy pozostają. W ten sposób można drogie jarzyny znacznie lepiej wykorzystać. Dla łatwiejszego strawienia poleca się dodanie małej ilości tłuszczu. Przy wielkiem urozmaïceniu w przyrządzaniu i przyprawie jada się chętnie potrawy z jarzyn i człowiek się szybko przyzwyczai do tych tak pożywnych potraw. Także smak w wysokim stopniu jest sprawą przyzwyczajenia: „jedzenie jak u matki“ najlepiej smakuje nawet synowi dorosłemu, który żyje w lepszych warunkach bytu! Dlatego jest obowiązkiem każdej matki przyzwyczaić dzieci do tego prostego, pożywnego pokarmu, bo co się za młodu uczyło, na starość nie ucieknie!

Wpływ pogody na organizm ludzki.

Słyszysz się często, że poszczególne jednostki odznaczają się wielką wrażliwością na zmiany pogody. Odczuwają trzęsienie ziemi, nawet